

Kuntajohtajakokous

Aika 26.10.2022 klo 09:00 - 11:08

Paikka Hybridikokous

Käsittelyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 1	Kokouksen avaaminen	4
§ 2	Ukrainan pakolaisten vastaanottamisen tilanne	5
§ 3	Asumisen maankäyttötarpeisiin liittyviä tarkasteluita	6
§ 4	TE24- uudistuksen eteneminen	7
§ 5	Muut asiat	9
§ 6	Seuraavat kokoukset	10
§ 7	Kokouksen päättäminen	11

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Aarnio Tarmo	Kirkkonummi	
	Eerola Erkki	Vihti	
	Grannas Mikael	Sipoo	
	Isotupa Juha-Pekka	Siuntio	
	Kankare Marko	Hyvinkää	
	Kuusela Antti	Pornainen	
	Laukkanen Iiris	Järvenpää	
	Laurila Hannu	Mäntsälä	
	Masar Cristoffer	Kauniainen	
	Mäkelä Jukka	Espoo	
	Mäkelä Outi	Nurmijärvi	
	Nyman Robert	Inkoo	
	Oker-Blom Jan D	Loviisa	
	Puistosalo Pekka	Lohja	
	Rontu Kirsi	Kerava	
	Sailas Virpi	Tuusula	
	Sarvilinna Sami	Helsinki	
	Soosalu Ilari	Askola	
	Sorvanto Jarkko	Lapinjärvi	
	Strandell Denis	Hanko	
	Telén Tuija	Karkkila	
	Ujula Jukka-Pekka	Porvoo	
	Viljanen Ritva	Vantaa	
	Paula Autioniemi	Uudenmaan liitto	
	Juha Eskelinen	Uudenmaan liitto, varapj.	
	Inka Kanerva	Uudenmaan liitto	
	Tero Suursalmi	Uudenmaan liitto, sihteeri	
	Ervasti Outi	Valmistelusihteeristö	
	Haapanen Topi	Valmistelusihteeristö	
	Helenius Henrik	Valmistelusihteeristö	
	Issakainen Susanna	Valmistelusihteeristö	
	Karhu Ulla-Mari	Valmistelusihteeristö	
	Majuri Jouni	Valmistelusihteeristö	
	Manninen Mariikka	Valmistelusihteeristö	
Poissa	Ossi Savolainen		
	Helander Katarina		
	Ikkela Kalle		
	Luukkonen Johanna		
	Theman Petra		
	Vartiainen Juhana		
	Vuorinen Sam		
	Inka Tikkanen		
	Bäckström Jeanette		
	Nyholm Inga		
Muu	Hjelt Jan	TEM	
	Kaasinen Jukka-Pekka	Maahanmuuttovirasto	
	Mikonmaa Iida	Uudenmaan liitto	
	Pagkratis Niko	Uudenmaan liitto	

Öhman Tiina

Uudenmaan liitto

Kuntajohtajakokous

§ 1

26.10.2022

Kokouksen avaaminen

Kuntajohtajakokous 26.10.2022 § 1

Varapuheenjohtaja Juha Eskelinen avasi kokouksen. Todettiin osallistujat ja tarkistettiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Kuntajohtajakokous

§ 2

26.10.2022

Ukrainan pakolaisten vastaanottamisen tilanneKuntajohtajakokous 26.10.2022 § 2
37/00.04.06/2022

Uudenmaan alueen suunnittelija Jukka-Pekka Kaasinen maahanmuuttovirastosta selosti Ukrainan pakolaisten vastaanottamisen tilannetta. Ukrainan kansalaiset ovat jättäneet noin 42 000 tilapäisen suojelun hakemusta Suomessa. Noin prosentti kaikista Ukrainan sodan pakolaisista on tullut Suomeen, mutta määrä on kuitenkin iso paikallisesti. Sodan loppumisesta ei ole merkkejä ja humanitaarinen tilanne Itä- ja Etelä-Ukrainassa jatkuu erittäin vaikeana. Talven aikana tulijamäärät todennäköisesti kääntyvät kasvuun, sillä osalla alueista Itä- ja Etelä-Ukrainassa normaalin elämän edellytykset ovat edelleen heikot. Suomeen saapuvien ukrainalaisten pakolaisten määrä säilyy todennäköisesti nykyisellä tasolla lähikuukausina ja talvella mahdollisesti kasvaa. Venäläisten osalta viisumirajoitukset ovat vaikuttaneet, liikekannallepanojälkeen he ovat jättäneet noin 500 turvapaikkahakemusta.

Koko maassa on toiminnassa 96 vastaanottoyksikköä, joista 14 sijaitsee Uudellamaalla. Ensimmäisten tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten edellytykset kotikunnan hakemiselle täyttyvät maaliskuussa 2023. Sen jälkeen henkilö voi itse päättää, hakeeko hän kotikuntamerkintää.

Puheenjohtaja totesi käydyn keskustelun jälkeen, että on syytä varautua siihen, että tulijoita on nykyistä enemmän talven aikana.

Merkittiin katsaus tiedoksi.

Kuntajohtajakokous

§ 3

26.10.2022

Asumisen maankäyttötarpeisiin liittyviä tarkasteluita

Kuntajohtajakokous 26.10.2022 § 3
37/00.04.06/2022

Maakunta-arkkitehti Mariikka Manninen esitteli Uudenmaan liiton yhdessä Helsingin kaupungin kanssa laatimaa, olemassa olevien asuinalueiden analysointiin perustuvaa "Asumisen maankäyttötarpeet" -tarkastelua. Tavoitteena on ollut koota katsaus erityyppisten asuinalueiden käyttämästä maa-pinta-alasta suhteessa niiden asukasmäärään. Aineistossa on mukana 21 asuin-aluetta tai niiden tyypillistä osaa Uudeltamaalta, lähinnä Helsingin seudulta. Tarkastelutaso on seudullinen ja yleispiirteinen. Mukana on eri tyyppisiä ja eri ikäisiä, oman selkeän luonteen omaavia alueita, sekä kerros-, pientalo- että sekoittuneita alueita. Seudun väestön ennakoitaan kasvavan voimakkaasti, useilla sadoilla tuhansilla uusilla asukkailla tulevien vuosien aikana. Tarkastelun tavoitteena on ollut käsitellä asumisen isoa kuvaa, ei mennä yksityiskohtiin ja havainnollistaa kaupunkisuunnittelun periaatteista käytävän keskustelun taustaksi eri tyyppisten olemassa olevien asuinalueiden ominaisuuksia.

Asukasmääriin ja maapinta-alatarpeisiin liittyvien tarkastelujen lisäksi työhön on sisällytetty olemassa oleviin selvityksiin perustuen seudullisen suunnittelun ja nimenomaan Uudenmaan kannalta keskeisiä kestävyysnäkökulmia liittyen mm. metsäkatoon, hiilen sidontaan, liikenteeseen ja liikkumiseen, muutoksiin väestössä ja asumisen tarpeissa sekä talouteen. Tarkastelua on tarkoitus täydentää myös jatkossa.

Tarkastelun johtopäätöksissä on tuotu esiin muun muassa, että on huomattavia eroja siinä, miten erityyppiset alueet käyttävät maapinta-alaa suhteessa niiden asukasmäärään ja että tiiviin yhdyskuntarakenteen hyödyt ovat kestävyysnäkökulmasta selkeästi tunnistettavissa. Johtopäätöksissä todetaan myös, että tiiviin yhdyskuntarakenteen tunnistetuista hyödyistä huolimatta jatkossakin tarvitaan monimuotoista alueidenkäyttöä ja yhdyskuntakehitystä seudun eri alueilla. Maakuntaa täytyy kehittää tasapainoisesti eri alueiden erilaiset lähtökohdat ja erityispiirteet huomioon ottaen.

Käytiin keskustelua ennallistamiseen ja kompensatioihin liittyen sekä niiden mahdollisista vaikutuksista olemassa olevaan asuinympäristöön.

Merkittiin katsaus tiedoksi.

Oheismateriaali

Asumisen maankäyttötarpeisiin liittyviä tarkasteluita

Kuntajohtajakokous

§ 4

26.10.2022

TE24- uudistuksen eteneminenKuntajohtajakokous 26.10.2022 § 4
37/00.04.06/2022

Hallituksen esitys julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi on annettu eduskunnalle 6.10.2022. Hallitusneuvos Jan Hjelt työ- ja elinkeinoministeriöstä selosti uudistuksen valmistelun tilannetta ja taustatekijöitä. Hänen katsauksensa perustui ministerityöryhmän esitykseen 7.7.2022 koskien lausuntokierroksen jälkeen tehtyjä muutoksia. Hän kertoi, että keskeinen palaute liittyi palvelujen tuottamiseen, ei niinkään järjestämisvastuuseen. Palvelujen tuottamisesta on lisätty uusi pykälä. Samoin sopimusvapautta ja järjestelymahdollisuuksia lisättiin. Hän korosti sitä, että työllisyysalueen sisällä kunnat voivat suhteellisen vapaasti sopia palvelujen tuottamisesta. Erityisesti Uudellamaalla erilaisia variaatioita on käytettävissä palvelujen järjestämiseen.

Työvoimapohjan minimitason poikkeuslupaan kohdistui paljon kritiikkiä. Ehdotuksesta poistettiin 17 000 henkilön alaraja poikkeuksen myöntämiselle. Laissa mainittujen erityisten syiden perusteella palvelut voidaan järjestää työvoimapohjaltaan pienemmällä alueella, jos riittävä palvelutaso voidaan varmistaa. Lähtökohtaisesti 20000 henkilön työvoimapohja mahdollistaa riittävät resurssit, joilla palvelut voidaan asianmukaisesti tarjota. Se tarkoittaa noin 30 htv:n henkilöstöresursseja.

Suhdannekäänteet on tarkoitus ottaa paremmin huomioon. Tavoitteena on, että työllistäminen olisi huomattavasti kannattavampaa kuin nykyisessä mallissa. Rahoituksen kriteeriä muutetaan siten, että laajan työttömyyden painoa nostetaan 30 prosentista 50 prosenttiin ja työikäisen väestön painoa alennetaan 70 prosentista 50 prosenttiin. Toinen tarkistus on kansaneläkeindeksin mukaisiin korotuksiin siirtyminen kuntakompensaatioissa, jotta kompensatio ei vuosien saatossa reaalisesti alenisi. Rahoitusta ei kuitenkaan tulla tarkistamaan vuositasolla uudelleen. Kolmas keskeinen muutos on valtakunnallisen neuvottelukunnan perustaminen lainsäädännön uudistamista varten. Lisäksi jatkossa kunnilla on mahdollisuus käyttää palkkatukea, jotta ne olisivat vastaavassa asemassa kuin muutkin työnantajat. Kunnille tulee käyttövelvoite valtion asiakastietojärjestelmään alusta lähtien. Mikäli järjestelmien rajapintoja tarvitaan, toteutetaan ne yhteistyössä kuntien kanssa. Järjestämisvastuu siirto on siirretty vuoden 2025 alkuun.

Lopuksi Hjält esitteli uudistuksen toteuttamisen aikataulua. Laki saataneen eduskunnassa hyväksytyksi vuoden 2023 alussa, jonka jälkeen alkaa kuntien neuvottelu aika. Noin vuoden kuluttua kuntien sopimusten, ilmoitusten ja poikkeuslupien tulisi olla valmiina. Sen jälkeen voidaan aloittaa kunkin organisaation muutosneuvottelut viimeistään tammikuussa

2024. Sen ohella valtion ja kuntien on tehtävä paljon yhteistyötä esimerkiksi hankintojen osalta.

Käytiin vilkas keskustelu, jossa kuultiin, että kuntakokeiluista on käytännössä saatu tietoa siitä, mikä toimii tai mikä ei toimi. TE24 -malli perustuu toisenlaiseen periaatteeseen, kokeilussa ei ole ollut käytössä kannustavaa mallia. Kokeilujen arviointihanke on käynnissä. Neuvottelukunnan kokoonpano on vielä tarkentumatta, mutta valtion ja kuntien välinen dialogi halutaan varmistaa.

Poikkileikkauspäivä nähtiin erityisen ongelmallisena, sillä kunnissa tehtyjen laskelmien perusteella lakiesitykseen tehtyt tarkennukset eivät riitä. Väestönkasvun ja erityisesti maahanmuuton vaikutuksia ei oteta rahoituksessa riittävästi huomioon. Todettiin, että TE- uudistusta on sinällään toivottu pitkään, mutta toteutumassa olevan malli ei ole tyydyttävä. Epäselväksi on jäänyt, miten rahoitusmalli parantaa tilannetta olennaisesti nykyisestä. Laajempi sopimusvapaus luo myös lisää ongelmia ja jo pelkästään tarvittavat sopimusmallit ovat haasteellisia. Järjestämisvastuun ottavalle kunnalle jää viimesijainen vastuu toiminnasta sopimusvapaudesta huolimatta.

Kuntajohtajat näkivät selvää olevan, ettei Uusimaa hyödy uudistuksen toteuttamisesta. Rahoitus ei tule riittämään työttömyysturvan hoitamiseen. Uudistus sakottaa kasvukuntia ja tukee taantuvia kuntia. Käytännössä kyseessä on tulonsiirtomalli Uudeltamaalta muualle maahan.

Puheenjohtaja katsoi lopuksi, että Uudenmaan yhteiselle keskustelulla on tarvetta ja eduskuntakäsittelyyn on syytä vaikuttaa.

Merkittiin TE24-uudistuksen valmistelun tilanne tiedoksi.

Kuntajohtajakokous

§ 5

26.10.2022

Muut asiat

Kuntajohtajakokous 26.10.2022 § 5

Merkittiin tiedoksi, että maakuntahallitus hyväksyi 24.10.2022 kokouksessaan Uudenmaan liiton hallitusohjelmatavoitteet ja päätti viedä ne tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Puheenjohtajan ehdotuksesta päätettiin, että TE24 -uudistus otetaan esille kaikissa tulevilla kokouksilla. Uudenmaan Liitto valmistelee teemat seuraaviin kokouksiin.

Kuntajohtajakokous

§ 6

26.10.2022

Seuraavat kokoukset

Kuntajohtajakokous 26.10.2022 § 6

Seuraavat kokoukset pidetään 23.11.2022 kello 9-11 sekä 14.12.2022 joululounaan yhteydessä kello 11-13.

Kuntajohtajakokous

§ 7

26.10.2022

Kokouksen päättäminen

Kuntajohtajakokous 26.10.2022 § 7

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.08.